

นวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอย
ในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์*
INNOVATION TO ENHANCE PARENTS' ABILITY TO RECOVER LEARNING LOSS IN
EARLY CHILDHOOD IN THE NONG PLING CHILD DEVELOPMENT CENTER,
MUEANG DISTRICT, NAKHON SAWAN PROVINCE

วไลพร เมฆไตรรัตน์*, บัณฑิตา อินสมบัติ

Walaiporn Mektrairat*, Bantita Insombat

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ นครสวรรค์ ประเทศไทย

Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, Nakhon Sawan, Thailand

*Corresponding author E-mail: walaypon2504@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองในการพัฒนานวัตกรรม และ 2) ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย มีกระบวนการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการสร้างนวัตกรรม โดยสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง จำนวน 30 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบเจาะจง และ 2) ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็น แบบตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรม ได้แก่ การรับรู้ของผู้ปกครอง พฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรหลานของผู้ปกครอง ความรู้ความเข้าใจด้านพัฒนาการด้านอารมณ์สำหรับเด็กปฐมวัย และความต้องการของผู้ปกครอง และ 2) นวัตกรรม คือ หลักสูตรนวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ประกอบไปด้วย 2.1) หลักการของหลักสูตร 2.2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2.3) โครงสร้างเนื้อหา 2.4) กระบวนการอบรม 2.5) สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อของจริงและเว็บแอปพลิเคชัน E-Book และ 2.6) การวัดและประเมินผล ผลการตรวจสอบคุณภาพและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน พบว่า นวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองสามารถนำไปใช้ได้จริงและมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61)

คำสำคัญ: นวัตกรรมการศึกษา, ผู้ปกครอง, ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้, เด็กปฐมวัย, การพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

Abstract

This research aimed to 1) Investigate the background information and needs of parents in developing an innovation, and 2) Design and develop an innovation to enhance parents' abilities in addressing learning loss among early childhood children. The research procedures were as follows: 1) Studying parents' background and needs through interviews with 30 parents from Nong Pling Child Development Center and 7 experts selected through purposive sampling, and 2) Designing and developing the innovation to strengthen parents' competence in mitigating learning loss. The research instruments included an interview form on parents' background and needs, and an evaluation form for assessing the appropriateness and feasibility of the innovation. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that: 1) Parents' needs and background factors in developing the innovation included their awareness, child-rearing behaviors, knowledge and understanding of emotional development in early childhood, and specific needs for support; and 2) The developed innovation was a curriculum designed to enhance parents' abilities to restore children's learning among early childhood learners at Nong Pling Child Development Center, Nakhon Sawan Province. The curriculum consisted of: 2.1) Curriculum principles, 2.2) Objectives, 2.3) Content structure, 2.4) Training process, 2.5) Learning media including real materials and an E-book web application, and 2.6) Assessment and evaluation. Expert evaluation from 15 specialists indicated that the innovation was highly appropriate and feasible for practical implementation ($\bar{X}$ = 4.61)

Keywords: Innovations, Parents, Learning Loss, Early Childhood, Child Development Center Information System

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระยะที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนเราอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งด้านการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถเปิดทำการเรียนการสอนได้ตามปกติ และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการเรียนในห้องเรียนปกติไปเป็นการเรียนรู้ แบบ Online On-hand On-air หรือแบบผสมผสาน ผู้เรียนเรียนรู้ผ่าน ใบความรู้ ใบงาน หรือเรียนรู้ด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งเป็นการแก้ปัญหาผลกระทบต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ในขณะเดียวกันผู้เรียนต้องเสียโอกาสในการเรียนรู้ตามปกติ ทำให้นักเรียนไม่ได้เรียนรู้ร่วมกัน ไม่มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การลงมือทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม การมีปฏิสัมพันธ์กับครูและเพื่อน ๆ น้อยลงหรือไม่มีเลยทำให้การเรียนรู้ไม่เป็นไปตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้และไม่เต็มตามศักยภาพที่ควรจะเป็น ภาวะการเรียนรู้ถดถอย ในประเทศไทยการปิดโรงเรียนอย่างต่อเนื่องส่งผลกระทบต่อเด็กนับล้านคน โดยเฉพาะเด็กกลุ่มเปราะบางที่เข้าไม่ถึงการเรียนออนไลน์ หรือแม้แต่เด็กที่เข้าถึงออนไลน์แต่เมื่อต้องปรับเปลี่ยน

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนกะทันหันล้วนเป็นสาเหตุทำให้การเรียนรู้ของเด็กต้องหยุดชะงักจนเกิดเป็นภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss) (สุวรรณชัย วัฒนาวิจิตรชัย, 2564)

จากการประเมินพัฒนาการและการสะท้อนผลการสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยจากครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ในสถานการณ์ปัจจุบันมีเด็กปฐมวัยที่มีพฤติกรรมหรือความสามารถไม่เป็นไปตามวัย หรือมีภาวะถดถอยทางพัฒนาการและการเรียนรู้ ซึ่งอาจเกิดจากความเหลื่อมล้ำด้านความพร้อมของครอบครัวที่ต่างกัน การไม่ได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีพัฒนาการและการเรียนรู้เหมาะสมตามวัย หรือการเสียโอกาสในการเรียนรู้ที่เหมาะสมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก ในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เช่น การเจริญเติบโตความแข็งแรงของการใช้กล้ามเนื้อเล็ก - ใหญ่ การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน การใช้ภาษาในการสื่อสารการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น การคิดและการแก้ปัญหา รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยไปพร้อมกันด้วย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ทำการศึกษาศึกษาเด็กปฐมวัย อายุ 3 - 5 ปี จำนวน 1,163 รายจากการให้ข้อมูลของครู ผู้ดูแลเด็ก โดยให้ความหมายภาวะการเรียนรู้ถดถอย: Learning Loss ครอบคลุมพัฒนาการ 5 มิติ ได้แก่ การถดถอยด้านสติปัญญา การถดถอยด้านอารมณ์ - จิตใจ การถดถอยด้านร่างกายและสภาวะ การถดถอยด้านสังคมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการถดถอยด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยจากการศึกษา พบว่า ภาวะการเรียนรู้ถดถอยของเด็กอนุบาลปรากฏชัดในเรื่องสมาธิจดจ่อ การอดทนรอคอย ส่วนในการศึกษากลุ่มเด็กประถมต้นและปลายนั้น เรื่องสมาธิจดจ่อ การอดทนรอคอย การอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ มีความถดถอยถึงขั้นวิกฤต ปัญหารองลงมา คือ ความรับผิดชอบทำงานให้เสร็จ การตรงต่อเวลา การใช้เวลากับหน้าจอสื่อ การฟื้นฟูการปรับตัวเพื่อช่วยให้เด็กกลับมาเรียนรู้ได้เป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการฟื้นฟูสมอง จิตใจและพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้คืนกลับมาได้ในเวลาอันรวดเร็ว โดยผู้บริหาร หน่วยงานรับผิดชอบต้องช่วยกันหนุนครูให้ดูแลเด็กได้ทั้งรายบุคคลและกลุ่มโดยสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กอย่างรอบด้านและเร่งด่วน

ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่เป็นบิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่ให้การอบรมเลี้ยงดูให้การศึกษาแก่เด็กที่อยู่ในความดูแลเป็นผู้ที่มีความหมายต่อชีวิตและการเกื้อกูลพัฒนาการและการเรียนรู้เด็กปฐมวัย (พัชรา พุ่มพชาติ, 2556) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เด็กปฐมวัยต้องเรียนรู้และทำกิจกรรมที่บ้าน ผู้ปกครองนับเป็นบุคคลสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก เพราะเป็นผู้ที่เข้าใจและสามารถอธิบายพฤติกรรมเด็กเป็นอย่างดี (Elizabeth, M., 2020) การที่เด็กไม่สามารถไปโรงเรียนทำให้ขาดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับครูและเพื่อน การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางบวกระหว่างเด็กกับปกครองที่บ้านย่อมส่งผลที่ดีต่อการเรียนรู้ให้แก่เด็ก (Gloria, E., 2020) วิธีการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยโดยยกระดับความสามารถของผู้ปกครองให้มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านนับเป็นแนวปฏิบัติที่เหมาะสมที่ควรให้ทุกฝ่ายได้ร่วมมือกันสนับสนุนการทำหน้าที่ในการเป็นผู้ปกครองที่มีคุณภาพย่อมให้ผลตอบแทนกลับมาอย่างคุ้มค่า

จากการศึกษาข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอเมือง จ.นครสวรรค์ จำนวน 30 ศูนย์ จำนวนนักเรียน 22,713 คน ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ที่การติดเชื้อสูงสุดที่ได้มีคำสั่งปิดศูนย์พัฒนาเด็กแบบไม่มีกำหนดอย่างต่อเนื่องได้รายงานว่ ศูนย์เด็กเล็กที่ปิดจะทำให้พ่อแม่มีเวลาอยู่กับลูกมากขึ้นแต่เด็กจะขาดกิจกรรมหรือของเล่นที่ช่วย

เสริมสร้างพัฒนาการ และการที่ผู้ปกครองเกรงว่าเด็กจะติดโควิดจึงไม่ค่อยให้ออกไปข้างนอก เด็กจึงต้องอยู่ในห้องแคบ ๆ ดูโทรทัศน์หรือเล่นมือถือมากขึ้น ทำให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว เอาแต่ใจตัวเอง ขาดระเบียบวินัย ประกอบกับสถิติการให้บริการตรวจคัดกรองและกระตุ้นพัฒนาการของกรมอนามัย พบว่า เด็กได้รับการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการตามช่วงวัยลดลงมากเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 (ร้อยละ 63.7 เทียบกับร้อยละ 91.2) หากเด็กมีพัฒนาการล่าช้าก็จะเสียโอกาสในการได้รับการกระตุ้นพัฒนาการที่เหมาะสม (จิราภรณ์ แผลงประพันธ์ และสมชัย จิตสุชน, 2563) จากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งต้องประสานงานกับผู้ปกครองระหว่างการปิดศูนย์เด็กได้ข้อมูล ดังนี้ 1) ไม่สามารถการดูแลเด็กในช่วงกลางวันได้ด้วยตนเองจำเป็นต้องฝากไว้กับเพื่อนบ้าน 2) ครอบครัวมีอุปกรณ์สำหรับการเรียนออนไลน์ไม่เพียงพอ 3) เด็กใช้เวลาดูโทรทัศน์มากยิ่งขึ้น 4) ลูกมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางลบ 5) อยากได้กิจกรรมจากโรงเรียนมาปฏิบัติกับลูกที่บ้านมากกว่าเรียนออนไลน์ 6) ต้องการรู้วิธีการทำกิจกรรมกับลูกและยินดีที่จะแบ่งเวลามาสนใจลูกให้มากขึ้น และ 7) ลูกติดเกม เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวได้ชี้ให้เห็นปัญหาการเรียนรู้ทางอารมณ์และสังคมเป็นปัญหาหลักที่สำคัญซึ่งเกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีสาเหตุจากการต้องอยู่กักตัวที่บ้านเป็นเวลานานและการมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป เช่น การเรียนออนไลน์ การเว้นระยะห่าง การจำกัดพื้นที่ในการเล่นและการออกนอกบ้าน การปล่อยให้เด็กโดดเดี่ยวในบ้านตามลำพัง หรือการมีเวลากับบุตรหลานที่น้อยลงของผู้ปกครองด้วยสถานะทางเศรษฐกิจ เด็กกลุ่มนี้นับเป็นกลุ่มเด็กเปราะบางที่ขาดต้นทุนทั้งความรู้ งบประมาณ และอื่น ๆ ดังนั้น การแก้ปัญหาที่สำคัญในสถานการณ์นี้จึงควรมุ่งเป้าไปที่ครอบครัวโดยการยกระดับผู้ปกครองให้มีความตระหนักรู้ในตนเองและมีสมรรถนะในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กประกอบกับผู้ปกครองกำลังอยู่ในภาวะที่ต้องการได้รับการช่วยเหลือเนื่องจากกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้ พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กที่เห็นได้ชัด จึงส่งผลทำให้ต้องมีการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาระหว่างครูร่วมกับผู้ปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ โดยการจัดทำเป็นหลักสูตรฝึกอบรมนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับนำไปใช้เพื่อยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์
2. เพื่อออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research & Development) ร่วมกับการวิจัยปฏิบัติการที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นพื้นฐาน เพื่อวัดผลกระทบระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองในการพัฒนานวัตกรรมระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

ขั้นตอนนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร ตำรา บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ปกครองและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเรื่อง ความต้องการพัฒนานวัตกรรมระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย แบบสัมภาษณ์ข้อมูลพื้นฐานจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ มีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์ ข้อมูลพื้นฐานจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และ ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย

3. นำแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านเพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของการใช้ภาษา โดยกำหนดให้ผู้เชี่ยวชาญให้คะแนน ดังนี้

+1 หมายถึง มีความสอดคล้อง ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

-1 หมายถึง ไม่มีความสอดคล้อง ครอบคลุมวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัย

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) เป็นรายข้อโดยกำหนดเกณฑ์ให้ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ต้องมีค่าดัชนี $IOC > 0.50$ จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา วรณี แกมเกตุ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 แสดงให้เห็นว่ามีความตรงตามเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด โดย แบบสัมภาษณ์ มีค่า IOC คือ 0.84 (วรณี แกมเกตุ, 2555)

ประชากร

1. ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ จำนวน 30 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัยด้านการศึกษาศูนย์ 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร 2 คน ครูประจำศูนย์เด็ก 2 คน ศิษยานิเทศก์ 1 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้องนัดหมายวันเวลาและสถานที่จากนั้นเก็บรวบรวมโดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูลจัดหมวดหมู่สรุปเรียบเรียงแยกคำตอบเป็นหมวดหมู่และนำเสนอข้อมูลออกมาในรูปแบบของการบรรยายประกอบความถี่

ขั้นตอนที่ 2 ออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยดำเนินการออกแบบและพัฒนาจากการนำจากผลข้อมูลพื้นฐานศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการจำเป็นของผู้ปกครองในการพัฒนานวัตกรรมมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับผลการศึกษาเอกสาร ดังนี้ 1) ออกแบบและยกร่างนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ประกอบด้วย 1.1) คู่มือการใช้ชุดฝึกอบรม ได้แก่ วัตถุประสงค์รวม วัตถุประสงค์เฉพาะ ความเข้าใจเบื้องต้น รายละเอียดของการฝึกอบรม ผู้เข้าร่วมฝึกอบรม แผนการฝึกอบรม 1.2) คู่มือความรู้สำหรับชุดฝึกอบรม และ 1.3) คู่มือปฏิบัติการสำหรับผู้ปกครอง จากการศึกษาในขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ 2.1) นักการศึกษาปฐมวัยที่มีประสบการณ์ ผลงานในการศึกษา ค้นคว้าวิจัย หรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 3 คน 2.2) นักพัฒนาหลักสูตร จำนวน 2 คน และ 2.3) นักวัดและประเมินผล 2 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของนวัตกรรมซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และ 3) ปรับปรุงนวัตกรรม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ประชากร ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร 4 คน ด้านพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 2 คน ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย 5 คน และด้านการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบตรวจสอบความเหมาะสมของนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การสร้างและพัฒนาเครื่องมือการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ สร้างเครื่องมือ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรม

1.2 สร้างแบบประเมินความเหมาะสมของนวัตกรรม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน (ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการศึกษาปฐมวัย) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของการใช้ภาษา นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน มาคำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ (IOC) เป็นรายชื่อโดยกำหนดเกณฑ์ให้ความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ต้องมีค่าดังนี้ $IOC > 0.50$ จึงถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับเนื้อหา วรณี แกมเกตุ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 แสดงให้เห็นว่ามีความตรงตามเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (วรณี แกมเกตุ, 2555)

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ข้อมูลจากการพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ได้ดำเนินการโดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับแต่ละข้อและภาพรวมของข้อมูล เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตน์ ซึ่งผู้วิจัยได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์เพื่อประเมินผล (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2560)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ได้แก่ ค่า IOC

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ พบว่า

1. ผลศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ จากการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ผู้ปกครอง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สามารถสรุปประเด็น ได้ดังนี้

1.1 การรับรู้ของผู้ปกครองเด็กอายุ 2 - 4 ปีส่วนใหญ่รับรู้และเห็นความสำคัญของพัฒนาการด้านอารมณ์ โดยเฉพาะการสร้างเชื่อมั่นในตนเอง การแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสม และการเข้าสังคมกับเพื่อน ยังมีผู้ปกครองบางส่วนที่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมอารมณ์เด็กอย่างเป็นระบบ

1.2 พฤติกรรมการเลี้ยงดูผู้ปกครองมักใช้วิธีการอบรมเชิงการบอกและการควบคุม มากกว่าการใช้วิธีการส่งเสริมเชิงบวก เช่น การสื่อสารอย่างเปิดใจ การชวนเด็กเล่าอารมณ์ของตนเอง หรือการใช้กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ ทำให้โอกาสพัฒนาอารมณ์เชิงบวกของเด็กยังไม่เต็มศักยภาพ และ Learning Loss ด้านอารมณ์เด็กจำนวนหนึ่งมีปัญหาการปรับตัว ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในการทำกิจกรรมใหม่ ๆ และบางรายแสดงพฤติกรรมหงุดหงิดหรือเก็บตัว สะท้อนให้เห็นว่ามีภาวะ Learning Loss ทางด้านอารมณ์จากช่วงโควิดและการขาดกิจกรรมทางสังคม

1.3 ความต้องการส่วนใหญ่แสดงความต้องการเข้าร่วมการอบรม กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการเลี้ยงดูด้านอารมณ์ อบรมแบบสั้น กระชับเนื่องจากผู้ปกครองที่มีเวลาจำกัด เน้นกิจกรรม ครอบคลุม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มากกว่าการสอนเชิงทฤษฎี

จากมูลข้างต้นผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็น ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาอารมณ์และจิตใจของเด็กปฐมวัยนับเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ในทุกด้าน เนื่องจากวัยนี้เป็นช่วงที่เด็กกำลังสร้างทักษะทางสังคม การควบคุมอารมณ์ และการรับรู้ความรู้สึกของตนเอง หากเด็กเผชิญภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ด้านอารมณ์ (Learning Loss) อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้ระยะยาว ดังนั้น การสร้างนวัตกรรมที่ช่วยผู้ปกครองให้มีความสามารถในการฟื้นฟูและส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กจึงเป็นสิ่งจำเป็น โดยนวัตกรรมที่เหมาะสมควรออกแบบให้มีลักษณะใช้งานง่าย เชื่อมโยงข้อมูลจากหลายมิติ และสามารถนำไปปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันได้ ลักษณะของนวัตกรรมที่เหมาะสมควรเน้นการใช้งานที่เข้าใจง่ายและเป็นมิตรกับผู้ปกครอง ไม่เพิ่มภาระงานมากเกินไป อีกทั้ง ควรเชื่อมโยงข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กในด้านอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมเข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ รวมถึงมีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ได้ตามบริบทของแต่ละครอบครัว เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง นวัตกรรมยังควรออกแบบกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้แบบย่ำช้าทวนในชีวิตประจำวัน โดยใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัย เช่น สื่อภาพ 2 มิติ ของเล่นหรืออุปกรณ์ 3 มิติ ตลอดจนสื่อเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่าย และทันสมัย เพื่อเพิ่มแรงจูงใจและความสนใจของผู้ปกครองและเด็ก

2. ผลการออกแบบและพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ หลังจาก thatผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจาก แบบสัมภาษณ์ผู้และศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางในการสร้างโครงสร้างร่างและออกแบบหลักสูตรนวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ สรุปและกำหนดองค์ประกอบ ได้ดังนี้

2.1 หลักการของหลักสูตรนวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ใช้แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์เป็นฐาน (Outcome-based Curriculum) เน้นการจัดกิจกรรมระหว่างเด็กและผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย

2.2 จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้ด้านอารมณ์ - จิตใจ สำหรับเด็กปฐมวัย

2.3 โครงสร้างเนื้อหา จำนวน 5 หน่วย

2.4 กระบวนการอบรม แบบมีส่วนร่วม (Participatory Training Process) ใช้เวลา 1 วัน

2.5 สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อของจริงและเว็บแอปพลิเคชัน E-Book

2.6 การวัดและประเมินผล การวัดและประเมินโดยใช้การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

หลังจากออกแบบของนวัตกรรมแล้วคณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมโดยใช้เทคนิคการประชุมวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร 3 คน ด้านพัฒนานวัตกรรมการศึกษา 2 คน ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย 5 คน และด้านการวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย 4 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน แสดงผลการตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินนวัตกรรมหลักสูตรยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์

รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ด้านความเป็นมาและความสำคัญของนวัตกรรม	4.47	0.52	เหมาะสมมาก
2. หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4.47	0.52	เหมาะสมมาก
3. จุดประสงค์	4.50	0.53	เหมาะสมมากที่สุด
4. สาระสำคัญ	4.53	0.52	เหมาะสมมากที่สุด
5. เนื้อหา	4.47	0.52	เหมาะสมมาก
6. กระบวนการจัดกิจกรรมของนวัตกรรม สำหรับผู้ปกครอง	4.63	0.48	เหมาะสมมากที่สุด
7. การประเมินนวัตกรรม	4.40	0.51	เหมาะสมมาก
รวม	4.61	0.49	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 1 นวัตกรรมหลักสูตรยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ มีคุณภาพด้านความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.61) โดยด้านกระบวนการจัดกิจกรรมของนวัตกรรมสำหรับผู้ปกครอง สาระสำคัญ และจุดประสงค์ มีคุณภาพในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, 4.53 และ 4.50 ตามลำดับ)

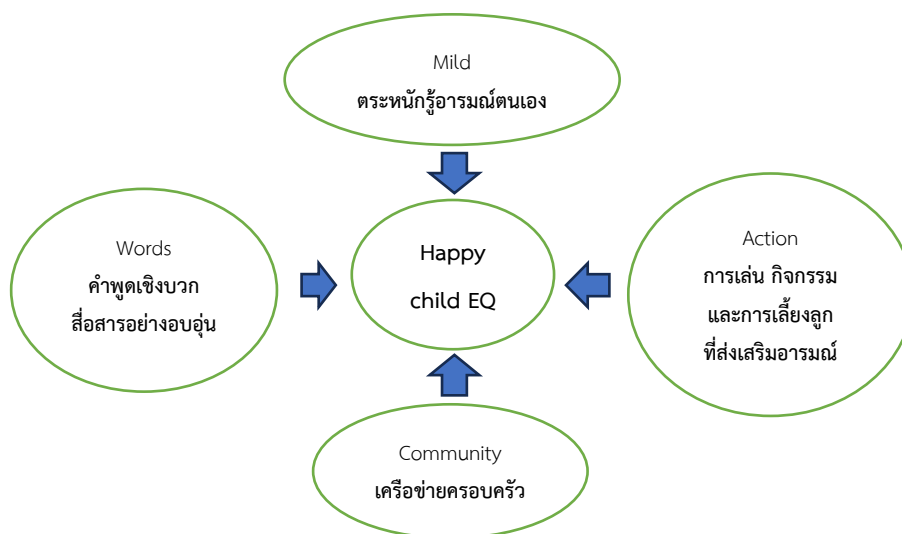
อภิปรายผล

ผลการวิจัยการพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนานวัตกรรมยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและความจำเป็นใน 3 ด้าน คือ การรับรู้ของผู้ปกครอง พฤติกรรมการเลี้ยงดู และความต้องการในการอบรม พบว่าการสร้างนวัตกรรมควรเป็น นวัตกรรมที่มีลักษณะ ใช้งานง่าย เชื่อมโยงข้อมูลได้ ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ช่วยลดภาระงานของผู้ปกครอง และมีความยืดหยุ่น สามารถปรับใช้ตามความต้องการที่หลากหลาย เพราะเมื่อเด็กได้รับการสนับสนุนเรื่องของการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกันเด็กจะสามารถเรียนซ้ำซ้ำถ้วน เน้นกิจกรรมที่เด็กจะสามารถพบเจอได้ในชีวิตประจำวัน เลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก รวมถึงเน้นที่ความทันสมัยหลากหลาย และใช้งานได้ง่าย ควรมีสื่อที่เป็นทั้ง แบบ 2 มิติ และ 3 มิติ และควรใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนในการพัฒนาเพื่อให้สามารถเข้าถึงได้อย่างง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ มาร์ต พัฒนาผล ที่กำหนดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรจะต้องวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนในการกำหนดจุดมุ่งหมายโดยอาศัยข้อมูลที่สำคัญที่ได้จากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการมาเป็นหลักในการพิจารณาการกำหนดจุดมุ่งหมายการคัดเลือกเนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล (มาร์ต พัฒนาผล, 2562)

2. ผลการพัฒนานวัตกรรมหลักสูตรยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ พบว่า หลักสูตรประกอบไปด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กระบวนการอบรม 5) สื่อการเรียนรู้ เป็นสื่อของจริงและ E-Book และ 6) การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับสอดคล้องกับ มาร์ต พัฒนาผล, ขนิษฐา ศรีตะวัน ที่ได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบที่สอดคล้องกันกับผลการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประกอบด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) เนื้อหาสาระของหลักสูตร 4) การจัดกิจกรรม 5) สื่อ และ 6) การวัดและประเมินผล อีกทั้ง นวัตกรรมยังมีความเหมาะสมสอดคล้องและมีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด เห็นได้จากผลการประเมินความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมาก ถือว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์และสามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีกระบวนการสร้างและพัฒนารูปแบบอย่างเป็นระบบ ทั้งเครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ลักษณะของนวัตกรรมหลักสูตรจึงมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้กับเด็กปฐมวัยได้ตามสภาพจริงกับ (มาร์ต พัฒนาผล, 2562); (ขนิษฐา ศรีตะวัน, 2558) สอดคล้องกับ ชูชัย สมितिไกร ที่ได้กล่าวไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตรเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรไว้ก่อน แล้วจึงออกแบบสร้างหลักสูตรหลังจากนั้นจึงนำหลักสูตรไปใช้และประเมินผลหลักสูตรตามลำดับ ซึ่งเมื่อประเมินผลแล้วต้องมีการนำผลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้ง เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสม (ชูชัย สมितिไกร, 2550)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แสดงการพัฒนาผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้

หลักสูตรนวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมุ่งเน้นฟื้นฟูพัฒนาการอารมณ์ของเด็กโดยผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองจะได้รับการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Workshop-based Learning) ผ่านกิจกรรมที่ช่วยฝึกการตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การใช้คำพูดเชิงบวก การสร้างปฏิสัมพันธ์ผ่านการเล่น และการเสริมพลังจากเครือข่ายครอบครัวและชุมชน การพัฒนาผู้ปกครองในมิติอารมณ์นี้ถือเป็นการสร้างรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ เนื่องจากภาวะ Learning Loss ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะด้านวิชาการ แต่ยังสัมพันธ์กับการสูญเสียทักษะทางอารมณ์และสังคมของเด็กด้วย การอบรมลักษณะนี้จึงช่วยฟื้นฟูแรงจูงใจ สมาธิ และความมั่นคงทางใจของเด็ก ทำให้พร้อมต่อการเรียนรู้และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมทางการศึกษา อีกทั้งยังสะท้อนคุณค่าทางวิชาการในเชิงนวัตกรรมที่สามารถเชื่อมโยงแนวคิดทฤษฎีด้านจิตวิทยาพัฒนาการเข้ากับการปฏิบัติจริงของผู้ปกครองในบริบทชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยการพัฒนานวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ คือ หลักสูตรยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหนองปลิง อ.เมือง จ.นครสวรรค์ ประกอบไปด้วย 1) หลักการของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) โครงสร้างเนื้อหา 4) กระบวนการอบรม 5) สื่อการเรียนรู้เป็นสื่อของจริงและ E-Book และ 6) การวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะทั่วไป มีดังนี้ จากผลการวิจัยพบว่า กระบวนการอบรมตามหลักสูตรสำหรับผู้ปกครอง ต้องคำนึงถึงบริบทและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ซึ่งจะแตกต่างกันไป ดังนั้น ต้องยืดหยุ่นเวลาในการจัดการอบรมให้เหมาะสมทั้งเวลาในการอบรม และการให้คำปรึกษา รวมทั้งมีกระบวนการติดตามให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องในระยะเวลา

ที่เหมาะสม จะทำให้เกิดความคงทนขององค์ความรู้และทักษะการปฏิบัติ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยระยะยาว (Longitudinal study) ในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ 2) ควรขยายผลไปยังโรงเรียนและศูนย์เด็กอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรสนับสนุนให้โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเข้ามามีส่วนร่วมและนำนวัตกรรมการยกระดับความสามารถของผู้ปกครองในการฟื้นฟูภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย นำไปใช้ตลอดจนพัฒนาให้เกิดความเหมาะสม เพื่อลดภาวะถดถอยในการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ศรีตะวัน. (2558). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. รมยสาร, 13(1), 191-192.
- จิราภรณ์ แผลงประพันธ์ และสมชัย จิตสุชน. (2563). ผลกระทบของโควิด-19 ต่อครัวเรือนที่มีเด็กเล็ก. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2568 จาก <https://tdri.or.th/2020/08/covid19-impact-early-child/>
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). การสรรหาการคัดเลือก และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2560). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.
- พัชรา พุ่มพชาติ. (2556). ความรู้เบื้องต้นสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย (เอกสารลำดับที่ 1) ในโครงการวิจัยและพัฒนาชุดกิจกรรมส่งเสริม ความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- มารุต พัฒนาผล. (2562). การพัฒนาหลักสูตรร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2565). แนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อฟื้นฟูภาวะถดถอยทางพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2568 จาก https://academic.obec.go.th/web/images/news/1661493643_d_2.pdf
- สุวรรณชัย วัฒนาอิงเจริญชัย. (2564). กรมอนามัย ห่วง กลุ่มเด็กพิเศษ ขาดทักษะป้องกันโควิด-19 แนะนำพ่อแม่ดูแลใกล้ชิด. เรียกใช้เมื่อ 25 มกราคม 2568 จาก <https://multimedia.anamai.moph.go.th/news/080564>
- Elizabeth, M. (2020). 5 Social-Emotional Learning Tips For Families During The COVID-19 Outbreak. Retrieved January 25, 2024, from <https://www.keranews.org/education/2020-03-29/5-social-emotional-learning-tips-for-families-during-the-covid-19-outbreak>
- Gloria, E. (2020). Children's socio-emotional skills and the home environment during the COVID-19 crisis. Retrieved January 25, 2024, from <https://voxeu.org/article/children-s-socio-emotional-skills-and-home-environment-during-covid-19-crisis>